

Pressiteade

Luxembourg, 9. juuli 2020

Audiitorite sõnul oli ELi meetmetel vähe mõju looduslike tolmeldajate arvukuse vähenemise peatamisele

Euroopa Kontrollikoja uuest aruandest selgub, et ELi meetmed ei taganud looduslike tolmeldajate kaitset. Bioloogilise mitmekesisuse strateegia aastani 2020 oli nende vähenemise ennetamisel suuresti ebatõhus. Lisaks ei sisalda ELi peamised poliitikavaldkonnad, sealhulgas ühine põllumajanduspoliitika, erinõudeid looduslike tolmeldajate kaitseks. Audiitorite sõnul on ELi pestitsiidide käsitlevad õigusaktid üks peamisi looduslike tolmeldajate kadumise põhjuseid.

Tolmeldajad, nagu mesilased, herilased, sirelased, liblikad, öölased ja mardikad aitavad oluliselt kaasa meie toidu kvantiteedi ja kvaliteedi parandamisele. Viimastel aastakümnetel on looduslike tolmeldajate arvukus ja mitmekesisus aga vähenenud, seda peamiselt intensiivse põllumajanduse ja pestitsiidide kasutamise tõttu. Seetõttu on Euroopa Komisjon kehtestanud meetmete raamistiku, mis põhineb suures osas 2018. aasta tolmeldajaid käsitleval algatusel ja bioloogilise mitmekesisuse strateegial aastani 2020. Samuti on ta kehtivate ELi tegevuspõhimõtete ja õigusaktide alusel kehtestanud meetmed, mis võivad mõjutada looduslike tolmeldajaid. Audiitorid hindasid nende meetmete tõhusust.

„Tolmeldajatel on oluline roll taimede paljunemisel ja ökosüsteemide toimimisel ning nende vähenemist tuleks pidada suureks ohuks meie keskkonnale, põllumajandusele ja toiduvaru kvaliteedile,“ ütles aruande eest vastutav Euroopa Kontrollikoja liige Samo Jereb. „ELi senised algatused looduslike tolmeldajate kaitsmiseks on kahjuks olnud liiga nõrgad, et vilja kanda.“

Audiitorid leidsid, et ELi spetsiaalne raamistik ei aita tegelikult looduslike tolmeldajaid kaitsta. Kuigi ükski meede ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegias aastani 2020 ei olnud konkreetselt suunatud looduslike tolmeldajate arvukuse vähenemise peatamisele, võivad neli selle eesmärki tolmeldajatele kaudselt kasu tuua. Komisjoni enda vahetunnangus leiti siiski, et neist kolme eesmärgi puhul on edusammud olnud ebapiisavad või olematud. Läbivaatamise käigus määratleti

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja eriaruande põhisõnumid. Eriaruanne on tervikuna kättesaadav veebisaidil eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

tolmeldamine konkreetselt ka kogu ELi ökosüsteemide ühe kõige rohkem kahjustunud elemendina. Audiitorid märgivad, et tolmeldajaid käsitlev algatus ei toonud kaasa muudatusi peamistes poliitikasuundades.

Audiitorid leidsid, et ka muud ELi poliitikasuunad, mis edendavad bioloogilist mitmekesisust, ei sisalda erinõudeid looduslike tolmeldajate kaitseks. Komisjon ei ole kasutanud bioloogilise mitmekesisuse kaitse meetmete võimalusi üheski programmis, sealhulgas elupaikade direktiivis, Natura 2000 aladel ja programmis LIFE. Ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) puhul leiavad audiitorid, et see on osa probleemist, mitte lahendusest. ÜPP raames kehtestatud keskkonnasäästlikumaks muutmise ja nõuetele vastavuse tingimused ei ole olnud tõhusad põllumajandusmaa bioloogilise mitmekesisuse vähenemise peatamisel, nagu järeldasid ELi audiitorid hiljutises [aruandes](#).

Lõpuks rõhutavad audiitorid ka seda, et kehtivad pestitsiidide käsitlevad ELi õigusaktid ei ole suutnud pakkuda piisavaid meetmeid looduslike tolmeldajate kaitsmiseks. Praegu kehtivad õigusaktid sisaldavad meetmeid meemesilaste kaitseks, kuid riskihinnangud põhinevad endiselt juhistel, mis on aegunud ja halvasti kooskõlas õigusnõuete ja uusimate teaduslikult põhjendatud teadmistega. Sellega seoses märgivad audiitorid, et ELi raamistik on võimaldanud liikmesriikidel jätkata selliste pestitsiidide kasutamist, mida peetakse meemesilaste massilise vähenemise põhjuseks. Näiteks anti aastatel 2013–2019 206 erakorralist luba kolme neonikotinoidi (imidaklopriid, tiametoksaam ja klotianidiin) kasutamiseks, kuigi nende kasutamine on alates 2013. aastast piiratud ja alates 2018. aastast on nende kasutamine välitingimustes rangelt keelatud. Ühes teises sel aastal avaldatud [aruandes](#) leidsid ELi audiitorid, et integreeritud taimekaitse võib aidata vähendada neonikotinoidide kasutamist, kuid et EL on nende kasutamise jõustamisel seni vähe edusamme teinud.

Kuna „Roheline kokkulepe“ on lähikümneanditel ELi tegevuskavas esikohal, soovivad audiitorid Euroopa Komisjonil

- hinnata looduslike tolmeldajatega seotud erimeetmete vajadust ELi 2030. aasta bioloogilise mitmekesisuse strateegia 2021. aasta järelmeetmetes ja meetmetes;
- parandada looduslike tolmeldajate kaitsmise meetmete integreerimist ELi poliitikavahenditesse, mis käsitlevad bioloogilise mitmekesisuse säilitamist ja põllumajandust;
- parandada looduslike tolmeldajate kaitset pestitsiididega seotud riskide hindamise protsessis.

Toimetajatele

Eriaruanne nr 15/2020 „Looduslike tolmeldajate kaitse ELis: komisjoni algatused ei ole vilja kandnud“ on kättesaadav Euroopa Kontrollikoja veebisaidil eca.europa.eu ELi 23 keeles.

See audit täiendab hiljuti avaldatud Euroopa Kontrollikoja eriaruandeid [bioloogilise mitmekesisuse kohta põllumajandusmaal](#), [pestitsiidide kasutamise kohta](#) ja [Natura 2000 võrgustiku kohta](#).

Kontrollikoda tutvustab oma eriaruandeid Euroopa Parlamendile ja Euroopa Liidu Nõukogule ning teistele huvitatud pooltele, nagu liikmesriikide parlamendid, ettevõtlusringkondade sidusrühmad ja kodanikuühiskonna esindajad. Valdav osa meie aruannetes esitatud soovitustest viiakse ka ellu.

Teave meetmete kohta, mida Euroopa Kontrollikoda on võtnud seoses COVID-19 pandeemiaga, on esitatud [siin](#).

Aruande pressikontakt

Vincent Bourgeais – e-post: vincent.bourgeais@eca.europa.eu

Tel (+352) 4398 47 502 / Mobiil (+352) 621 552 502